

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Prasības iesniegšana Tiesā](#) > [Kur Un Kā](#) > [Kuras Valsts Tiesības Jāpiemēro?](#) > Lithuania

Kuras valsts tiesības jāpiemēro?

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Lietuva

1 Tiesību avoti

1.1 Valsts tiesību normas

II nodaļa, I daļa, Lietuvas Republikas Civilkodeksa pirmais sējums

Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regula (EK) Nr. 593/2008 par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām ("Roma I")

Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 11. jūlija Regula (EK) Nr. 864/2007 par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām ("Roma II")

Padomes 2010. gada 20. decembra Regula (ES) Nr. 1259/2010, ar kuru īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz tiesību aktiem, kas piemērojami laulības šķiršanai un laulāto atšķiršanai

1.2 Daudzpusējas starptautiskās konvencijas

1961. gada 5. oktobra Hāgas konvencija par likumu kolīzijas normām attiecībā uz testamentārās mantošanas kārtību.

1961. gada 5. oktobra Hāgas konvencija par iestāžu pilnvarām un tiesību aktiem, kas piemērojami attiecībā uz nepilngadīgo aizsardzību.

1971. gada 4. maija Hāgas konvencija par tiesību aktiem, kas piemērojami satiksmes negadījumiem.

1973. gada 2. oktobra Hāgas konvencija par uzturēšanas saistībām piemērojamajiem tiesību aktiem.

Konvencija par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām, kura tika atklāta parakstīšanai Romā 1980. gada 19. jūnijā.

1996. gada 19. oktobra Hāgas konvencija par jurisdikciju, piemērojamajiem tiesību aktiem, atzīšanu, izpildi un sadarbību attiecībā uz vecāku atbildību un bērnu aizsardzības pasākumiem.

2007. gada 30. oktobra Konvencija par jurisdikciju un tiesu nolēmumu atzīšanu civillietās un komerclietās (jaunā Lugāno konvencija).

1.3 Svarīgākās divpusējās konvencijas

- [Nolīgums starp Lietuvas Republiku un Armēnijas Republiku par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās.](#)
- [Nolīgums starp Lietuvas Republiku un Azerbaidžānas Republiku par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās.](#)
- [Nolīgums starp Lietuvas Republiku un Uzbekistānas Republiku par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās.](#)

attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās.

- *Nolīgums starp Lietuvas Republiku un Kazahstānas Republiku par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās.*
- *Protokols Nolīgumam starp Lietuvas Republiku un Kazahstānas Republiku par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās.*
- *Nolīgums starp Lietuvas Republiku un Ukrainu par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās.*
- *Nolīgums starp Lietuvas Republiku un Moldovas Republiku par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās.*
- *Nolīgums starp Lietuvas Republiku un Polijas Republiku par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes, darba un krimināllietās.*
- *Nolīgums starp Lietuvas Republiku, Igaunijas Republiku un Latvijas Republiku par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām.*
- *Nolīgums starp Lietuvas Republiku un Baltkrievijas Republiku par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās.*
- *Nolīgums starp Lietuvas Republiku un Ķīnas Tautas Republiku par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās un krimināllietās.*
- *Nolīgums starp Lietuvas Republiku un Krievijas Federāciju par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās.*
- *Nolīgums starp Lietuvas Republiku un Turcijas Republiku par juridisko un tiesu iestāžu sadarbību komercietās un civillietās.*

2 Kolīziju normu piemērošana

2.1 Vai tiesnesim ir pienākums pēc savas iniciatīvas piemērot kolīziju normas?

Saskaņā ar Lietuvas Republikas Likuma par tiesām 33. panta 1. punktu, tiesas, izskatot lietas, vadās pēc Lietuvas Republikas Konstitūcijas, likumiem, starptautiskiem nolīgumiem, kuros Lietuvas Republika ir viena no pusēm, valdības rezolūcijām un citiem juridiskiem aktiem, kas ir spēkā Lietuvā un nav pretrunā tiesību aktiem. Atbilstīgi Lietuvas Republikas Civiltiesisko kodeksa 1.10. panta 1. punktam ārvalstu tiesību aktus piemēro civiltiesiskām attiecībām, ja tā noteikts starptautiskos nolīgumos, kuros Lietuvas Republika ir viena no pusēm, saskaņā ar pušu vienošanos vai Lietuvas Republikas tiesību aktiem.

2.2 Atgriezeniskā norāde

Saskaņā ar Lietuvas Republikas Civiltiesisko kodeksa 1.14. pantu, ja attiecīgajā ārvalstu tiesību aktā ir atgriezeniska norāde uz Lietuvas Republikas tiesību aktu, Lietuvas Republikas tiesību aktu piemēro vienīgi šajā kodeksā vai ārvalstu tiesību aktā noteiktajos gadījumos. Ja piemērojamajā ārvalstu tiesību aktā ir atgriezeniska norāde uz trešās valsts tiesību aktu, trešās valsts tiesību aktu piemēro vienīgi šajā kodeksā vai trešās valsts tiesību aktā noteiktajos gadījumos. Ja, nosakot personas civiltiesisko statusu, piemērojamajā ārvalstu tiesību aktā ir atgriezeniska norāde uz Lietuvas Republikas tiesību aktu, piemēro Lietuvas Republikas tiesību aktu. Šos noteikumus nepiemēro gadījumos, kad piemērojamo tiesību aktu ir izvēlējušās darījuma puses, tostarp darījuma veidam piemērojamā tiesību akta noteikšanu un ārpuslīgumiskām saistībām piemērojamo tiesību aktu noteikšanu. Ja saskaņā ar starptautiskajiem privāttiesību noteikumiem ir jāpiemēro starptautisks līgums/konvencija, jautājumus par atgriezenisku norādi un atgriezenisku norādi uz trešās valsts tiesību aktu reglamentē piemērojamā starptautiskā līguma/konvencijas noteikumi.

2.3 Piesaistes kritērija izmaiņas

Lietuvas Republikas Civiltiesisko kodeksā šajā saistībā nav paredzēts vispārējs noteikums.

2.4 Izņēmumi kolīziju normu piemērošanā

Saskaņā ar Lietuvas Republikas Civiltiesisko kodeksa 1.11. pantu ārvalstu tiesību akta noteikumus nepiemēro, ja to piemērošana būtu pretrunā sabiedriskajai kārtībai, kas noteikta ar Lietuvas Republikas Konstitūciju un citiem tiesību aktiem. Šādos gadījumos piemēro Lietuvas Republikas civiltiesību likumus. Lietuvas Republika vai citas valsts, ar kuru strīds ir visciešāk saistīts, tiesību aktu imperatīvos noteikumus piemēro neatkarīgi no tā, vai puses, savstarpēji vienojoties, ir izvēlējušās citu ārvalsts tiesību aktu. Lemjot par šiem jautājumiem, tiesai jāņem

vērā minēto noteikumu būtība un mērķi, kā arī to piemērošanas vai nepiemērošanas sekas. Saskaņā ar šo kodeksu piemērojamo ārvalstu tiesību aktu var nepiemērot, ja, ņemot vērā visus lietas apstākļus, attiecīgajam tiesību aktam nav skaidras saistības ar lietu vai tās daļu, bet lieta ir drīzāk saistīta ar citas valsts tiesībām. Šo noteikumu nepiemēro, ja piemērojami tiesību akti ir izvēlēti, vienojoties darījuma pusēm.

2.5 Ārvalstu tiesību pārbaude

Saskaņā ar Lietuvas Republikas Civilt kodeksa 1.12. pantu gadījumos, kas minēti [starptautiskos nolīgumos vai Lietuvas Republikas tiesību aktos](#), ārvalstu tiesību aktus piemēro, interpretē un to saturu nosaka tiesa *ex officio* (pēc savas iniciatīvas). Ja ārvalstu tiesību aktu piemērošanu nosaka, pusēm vienojoties, visi pierādījumi, kas attiecas uz piemērojamo ārvalstu tiesību aktu saturu, ņemot vērā šo tiesību aktu oficiālo interpretāciju, tā piemērošanu un attiecīgās ārvalsts tiesību doktrīnu, jānodrošina pusei, kas paļaujas uz attiecīgajiem ārvalstu tiesību aktiem. Pēc strīdus puses pieprasījuma tiesa var sniegt palīdzību, lai vāktu informāciju par piemērojamajiem ārvalstu tiesību aktiem. Ja tiesa vai puse, kas paļaujas uz ārvalstu tiesību aktiem, neievēro šos pienākumus, piemēro Lietuvas Republikas tiesību aktus. Izņēmuma gadījumos, kad pirms strīdam piemērojamo tiesību aktu un to satura noteikšanas nepieciešams veikt steidzamus pagaidu pasākumus, lai aizsargātu personas tiesības vai īpašumu, tiesa steidzamus jautājumus var risināt, piemērojot Lietuvas Republikas tiesību aktus.

3 Kolīziju normas

3.1 Līgumsaistības un tiesību akti

Saskaņā ar Lietuvas Republikas Civilt kodeksa 1.37. pantu līgumsaistības regulē tiesību akti, kas izvēlēti, vienojoties saistību pusēm. Šāda pušu vienošanās var būt paredzēta starp pusēm noslēgtā līguma noteikumos, vai arī to var secināt no lietas faktiskajiem apstākļiem. Puses, savstarpēji vienojoties, var izvēlēties noteiktas valsts tiesību aktus, ko piemēro visam līgumam vai tā daļai, vai daļām. Puses var jebkurā laikā, savstarpēji vienojoties, aizstāt iepriekš izvēlētos tiesību aktus, kas ir piemērojami līgumsaistībām, ar citiem tiesību aktiem. Piemērojamo tiesību aktu maiņa ir ar atpakaļejošu spēku, taču uz tiem nevar atsaukties attiecībā pret trešajām personām, un šāda maiņa līgumu nepadara par spēkā neesošu. Tas, ka puses, savstarpēji vienojoties, ir izvēlējušās līgumam piemērot ārvalstu tiesību aktus, nav pamats atteikumam piemērot Lietuvas Republikas vai citas valsts tiesību aktu imperatīvos noteikumus, ko puses ar vienošanās palīdzību nevar grozīt vai atcelt.

Ja puses nav izvēlējušās piemērojamus tiesību aktus, piemēro tās valsts tiesību aktus, ar kuru ir visciešāk saistītas attiecīgās līgumsaistības. Šādā gadījumā tiek pieņemts, ka valsts, uz kuru visvairāk attiecas līgumsaistības, ir valsts, kuras teritorijā atrodas:

- 1) tās puses dzīvesvieta vai galvenais birojs, kuras pienākums ir izpildīt līguma raksturīgāko līgumsaistību. Ja līgumsaistība ir vairāk saistīta ar tās valsts tiesību aktiem, kur atrodas saistību puses uzņēmējdarbības veikšanas vieta, piemēro attiecīgās valsts tiesību aktus;
- 2) nekustamā īpašuma atrašanās vieta, attiecībā uz kuru līgumā ir noteiktas tiesības uz nekustamo īpašumu vai tiesības izmantot nekustamo īpašumu;
- 3) pārvadātāja galvenā uzņēmējdarbības veikšanas vieta pārvadājumu līguma noslēgšanas brīdī, ja krava tikusi iekrauta vai nosūtītāja galvenais birojs vai kravas nosūtīšanas vieta atrodas tajā pašā valstī, kas ir galvenā pārvadātāja uzņēmējdarbības veikšanas vieta.

Pēdējo minēto noteikumu nepiemēro, ja līguma raksturīgāko līgumsaistību izpildes vietu nevar noteikt un nevar balstīties uz minētajā apakšpunktā noteiktajiem pieņēmumiem, jo lietas apstākļi nepārprotami liecina, ka līgums ir ciešāk saistīts ar citu valsti.

Apdrošināšanas līgumus regulē apdrošinātāja juridiskās adreses valsts tiesību akti vai — attiecībā uz nekustamā īpašuma apdrošināšanu — tās valsts tiesību akti, kurā atrodas attiecīgais īpašums.

Šķīrējtiesas līgumu regulē tiesību akti, kas reglamentē galveno līgumu, vai, ja tādu nav, — tās vietas tiesību akti, kur ticis noslēgts šķīrējtiesas līgums vai — gadījumos, ja nevar noteikt līguma noslēgšanas vietu — tās valsts tiesību akti, kur notiek šķīrējtiesas process.

Līgumus, kas ir noslēgti biržā vai izsolē, reglamentē attiecīgās biržas vai izsoles vietas valsts tiesību akti.

Saskaņā ar Lietuvas Republikas Civilt kodeksa 1.39. pantu līgumslēdzēju pušu tiesības izvēlēties līgumsaistībām piemērojamos tiesību aktus atbilstīgi Civilt kodeksa 1.37. pantam neizslēdz un neierobežo patērētāja tiesības aizsargāt savas intereses, izmantojot savas pastāvīgās dzīvesvietas tiesību aktos noteiktos līdzekļus, ar nosacījumu, ka:

- 1) patērētāja līgums ir ticis noslēgts viņa pastāvīgās dzīvesvietas valstī saskaņā ar īpašu piedāvājumu vai reklāmu šajā valstī;
- 2) otra līgumslēdzēja puse ir likusi patērētājam doties uz ārvalsti, lai noslēgtu līgumu;
- 3) otra līgumslēdzēja puse vai tās pārstāvis ir saņēmis pasūtījumu no patērētāja viņa pastāvīgās dzīvesvietas valstī.

Ja patērētāja līguma puses nav izvēlējušās piemērojamos tiesību aktus, piemēro patērētāja pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību aktus. Šī panta noteikumi neattiecas uz pārvadājumu līgumiem vai līgumiem par pakalpojumu sniegšanu, ja pakalpojumus patērētājam sniedz tikai valstī, kas nav Lietuvas Republika.

Saskaņā ar Lietuvas Republikas Civilt kodeksa 1.38. pantu darījuma formai piemērojamos tiesību aktus nosaka saskaņā ar Civilt kodeksa 1.37. panta 1) punkta noteikumiem. Ja darījuma puses, savstarpēji vienojoties, nav izvēlējušās piemērojamos tiesību aktus, darījuma formu reglamentē darījuma veikšanas vietas tiesību akti. Līgums, kas noslēgts starp pusēm, kuras atrodas atšķirīgās valstīs, ir spēkā arī tad, ja līguma forma atbilst juridiskajām prasībām, kas piemērojamas attiecīgajai darījuma formai vismaz vienā no šīm valstīm. Darījumu formai saistībā ar nekustamo īpašumu vai tiesībām uz to ir jāatbilst tās valsts tiesību aktu prasībām, kurā atrodas attiecīgais nekustamais īpašums. Patērētāju līgumu formu reglamentē patērētāja pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību akti.

Saskaņā ar Lietuvas Republikas Civilt kodeksa 1.40. pantu pilnvaras formu reglamentē tās izdošanas valsts tiesību akti. Pilnvaras derīguma termiņu (ja vien pilnvarā nav norādīts citādi), pilnvarnieka tiesības un pienākumus, pilnvarotāja un pilnvarnieka atbildību vienam pret otru un to atbildību pret trešajām personām reglamentē tās valsts tiesību akti, kur darbojas pilnvarnieks.

Atbilstīgi Lietuvas Republikas Civilt kodeksa 1.41. pantam dāvinājumu līgumus reglamentē dāvinātāja dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības vietas valsts tiesību akti, izņemot nekustamā īpašuma dāvinājumu līgumus, attiecībā uz kuriem piemēro tās valsts tiesību aktus, kurā atrodas attiecīgais nekustamais īpašums. Dāvinājuma līgumu nedrīkst atzīt par spēkā neesošu, ja tā forma atbilst tās valsts tiesību aktu prasībām, kurā dāvinājuma līgums noslēgts, vai arī dāvinātāja pastāvīgās dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības valsts tiesību aktiem.

Saskaņā ar Lietuvas Republikas Civilt kodeksa 1.42. pantu attiecības, kas ir saistītas ar prasījuma cedēšanu un parāda nodošanu, reglamentē tiesību akti, kas izvēlēti, pusēm vienojoties. Uz tiesību aktu, kas izvēlēts, pusēm vienojoties, nedrīkst atsaukties pret parādniekiem attiecībā uz prasījuma cedēšanu, ja vien nav iegūta viņu piekrišana tiesību aktu izvēlei. Ja puses nav izvēlējušās piemērojamo tiesību aktu, attiecībām, kas saistītas ar prasījuma cedēšanu un parāda nodošanu, piemēro tiesību aktus, kas reglamentē pamatā esošo saistību, no kuras izrietošo prasījumu (parādu) cedē (nodod). Prasījuma cedēšanas vai parāda nodošanas formu reglamentē tiesību akti, kas ir piemērojami prasījuma cedēšanas vai parāda nodošanas procedūrām.

Piemēro arī Romas I regulas noteikumus.

3.2 Ārpuslīgumiskās saistības

Saskaņā ar Lietuvas Republikas Civilt kodeksa 1.43. pantu pušu tiesības un pienākumus saistībā ar atbildību, kas rodas no nodarītā kaitējuma, pēc cietušās puses izvēles nosaka tās valsts tiesību akti, kurā veikts nodarījums vai radušies citi apstākļi, kas izraisījuši kaitējumu, vai tās valsts tiesību akti, kurā kaitējums radīts. Ja nav iespējams noteikt valsti, kurā veikts nodarījums vai radušies citi apstākļi, vai radīts kaitējums, piemēro tās valsts tiesību aktus, ar kuru visciešāk saistīta prasība par kaitējuma atlīdzināšanu. Pēc kaitējuma radīšanas puses var vienojoties, ka kompensāciju par kaitējumu reglamentēs lietu izskatošās tiesas valsts tiesību akti. Ja abu pušu pastāvīgā dzīvesvieta ir vienā valstī, jautājumu par kompensāciju par kaitējumu reglamentē šīs valsts tiesību akti.

Saistības, kas izriet no kaitējuma, ko nodarījuši bojāti produkti, reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā kaitējums nodarīts, ja cietušās puses pastāvīgā dzīvesvieta vai par nodarīto kaitējumu atbildīgās personas uzņēmējdarbības veikšanas vieta atrodas minētajā valstī vai cietusī puse ir iegādājusies attiecīgo produktu šajā valstī. Ja par kaitējumu atbildīgās personas uzņēmējdarbības veikšanas vieta atrodas cietušās puses pastāvīgās dzīvesvietas valstī vai cietusī puse produktu ir iegādājusies šajā valstī, piemēro cietušās puses pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību aktus. Ja, pamatojoties uz šajā punktā izklāstītajiem kritērijiem, piemērojamos tiesību aktus nevar noteikt, piemēro tās valsts tiesību aktus, kurā atrodas par kaitējumu atbildīgās personas uzņēmējdarbības veikšanas vieta, ja vien prasījuma iesniedzējs savu prasījumu nepamato ar tās valsts tiesību aktiem, kurā nodarīts kaitējums.

Tiesību aktos, kas ir piemērojami saistībām, kuras izriet no kaitējuma, ir noteikti civiltiesiskās atbildības nosacījumi, tās apmērs, atbildīgās personas un nosacījumi civiltiesiskās atbildības atbrīvojumu piemērošanai.

Saskaņā ar Lietuvas Republika Civilkodeksa 1.44. pantu tiesību aktus, kas ir piemērojami kompensācijas prasībām par kaitējumu, kas nodarīts nelaimes gadījumā, nosaka saskaņā ar Hāgas konvenciju par tiesību aktiem, kas piemērojami satiksmes negadījumiem.

Saskaņā ar Lietuvas Republika Civilkodeksa 1.45. pantu kompensācijas prasības par kaitējumu, ko plašsaziņas līdzekļi nodarījuši personas tiesībām, kas nav īpašumtiesības, pēc cietušās puses izvēles reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā atrodas cietušās puses pastāvīgā dzīvesvieta vai uzņēmējdarbības veikšanas vieta vai kurā nodarīts kaitējums, vai arī tās valsts tiesību akti, kurā atrodas kaitējumu nodarījušās personas pastāvīgā dzīvesvieta vai uzņēmējdarbības veikšanas vieta. Atbildes (nolieguma) tiesības reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā publicēta attiecīgā publikācija vai kurā veikta attiecīgā radio vai televīzijas pārraide.

Saskaņā ar Lietuvas Republika Civilkodeksa 1.46. pantu kompensācijas prasības par kaitējumu, kas nodarīts negodīgas konkurences dēļ, reglamentē tās valsts tiesību akti, kuras tirgū radusies negodīgās konkurences negatīvā ietekme. Ja negodīgā konkurence ietekmējusi tikai vienas personas intereses, piemēro tās valsts tiesību aktus, kurā atrodas cietušās puses uzņēmējdarbības veikšanas vieta.

Piemēro arī Roma II regulas noteikumus.

3.3 Personas statuss, tā aspekti saistībā ar civilstāvokli (vārds, dzīvesvieta, rīcībspēja)

Saskaņā ar Lietuvas Republika Civilkodeksa 1.15. pantu ārvalstniekiem Lietuvas Republikā ir tāda pati civiltiesiskā tiesībspēja kā Lietuvas Republikas pilsoņiem. Lietuvas Republikas tiesību aktos var būt paredzēti šī noteikuma izņēmumi. Ārvalstnieka dzimšanas vai nāves laiku nosaka saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā personas dzimšanas vai nāves brīdī ir tās pastāvīgā dzīvesvieta (Civilkodeksa 2.12. pants). Bezvalstniekiem Lietuvas Republikā ir tāda pati civiltiesiska tiesībspēja kā Lietuvas Republikas pilsoņiem. Lietuvas Republikas tiesību aktos var būt paredzēti atsevišķi šī noteikuma izņēmumi. Bezvalstnieka dzimšanas vai nāves laiku nosaka saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā personas dzimšanas vai nāves brīdī ir tās pastāvīgā dzīvesvieta.

Saskaņā ar Lietuvas Republika Civilkodeksa 1.16. pantu ārvalstnieku un bezvalstnieku tiesībspēju nosaka viņu pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību akti. Ja šādām personām nav pastāvīgas dzīvesvietas vai to nevar droši noteikt, viņu tiesībspēju nosaka saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā viņi noslēguši attiecīgo darījumu. Ja persona dzīvo vairāk nekā vienā valstī, piemēro tās valsts tiesību aktus, ar kuru persona ir visciešāk saistīta. Ārvalstniekus un bezvalstniekus, kuru pastāvīgā dzīvesvieta ir Lietuvas Republikā, var atzīt par rīcībnespējīgiem noteiktās jomās vai ar ierobežotu rīcībspēju noteiktās jomās, vai par tādiem, kam nepieciešama palīdzība lēmumu pieņemšanas procesā, saskaņā ar Lietuvas Republikas tiesību aktos noteikto procedūru. Pastāvīgās dzīvesvietas maiņa neietekmē tiesībspēju, ja pirms pastāvīgās dzīvesvietas maiņas tiesībspēja jau bija noteikta.

Saskaņā ar Lietuvas Republika Civilkodeksa 1.17. pantu persona nedrīkst atsaukties uz tiesībnespēju saskaņā ar tās pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību aktiem, ja tai bija tiesībspēja saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā darījums noslēgts, izņemot gadījumus, kad darījuma otra puse zināja vai tai būtu bijis jāzina par attiecīgās personas tiesībnespēju saskaņā ar tās pastāvīgās dzīves vietas valsts tiesību aktiem. Šie noteikumi neattiecas uz ģimenes un mantojuma tiesībām un lietu tiesībām.

Saskaņā ar Lietuvas Republika Civilkodeksa 1.18. pantu ārvalstniekus un bezvalstniekus atzīst par pazudušiem vai mirušiem saskaņā ar personas pēdējās zināmās pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību aktiem.

3.4 Tiesisko attiecību noteikšana starp vecākiem un bērniem, ieskaitot adopciju

3.4.1 Tiesisko attiecību noteikšana starp vecākiem un bērniem

Bērna radniecību (paternitātes vai maternitātes atzīšanu, noteikšanu vai apšaubīšanu) nosaka saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kuras pilsonību bērns ieguvus dzimšanas brīdī, vai tās valsts tiesību aktiem, kura ir atzīta kā bērna pastāvīgās dzīvesvietas valsts, vai arī tās valsts tiesību aktiem, kurā bērna dzimšanas brīdī ir viena no bērna vecāku pastāvīgā dzīvesvieta, atkarībā no tā, kuras valsts tiesību akti ir labvēlīgāki bērna interesēm. Bērna radniecības noteikšanas sekas nosaka bērna pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību akti. Bērna tēva (mātes) spēju atzīt paternitāti (maternitāti) nosaka tās valsts tiesību akti, kurā paternitātes (maternitātes) atzīšanas brīdī bija viņa/viņas pastāvīgā dzīvesvieta. Paternitātes (maternitātes) atzīšanas veidu reglamentē paternitātes (maternitātes) atzīšanas vietas tiesību akti vai bērna pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību akti (Civilkodeksa 1.31. pants). Personīgās un ar īpašumu saistītās attiecības starp bērniem un vecākiem reglamentē bērna pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību akti. Ja neviena bērna vecāka pastāvīgā dzīvesvieta nav bērna pastāvīgās dzīvesvietas valsts un ja bērns un abi tā vecāki ir vienas valsts pilsoņi, piemēro viņu pilsonības valsts tiesību aktus (Civilkodeksa 1.32. pants).

3.4.2 Adopcija

Adopcijas attiecības nosaka bērna pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību akti. Ja ir skaidrs, ka, veicot adopciju saskaņā ar adoptējamā bērna pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību aktiem, adopcija netiks atzīta adoptētāja(-u) pastāvīgās dzīvesvietas vai pilsonības valstī, šādu adopciju var veikt saskaņā ar minēto valstu tiesību aktiem, ja vien tas nav pretrunā bērna interesēm. Ja nav skaidrs, vai adopciju citā valstī atzīs, adopcija ir aizliegta. Attiecības starp adoptēto bērnu, viņa/viņas adoptētāju(-iem) un viņu radniekiem reglamentē adoptētāja(-u) pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību akti (Civilkodeksa 1.33. pants).

3.5 Laulība, pāru kopdzīve bez laulības, partnerattiecības, laulības šķiršana, laulāto atšķiršana, uzturēšanas saistības

3.5.1 Laulība

Spēju stāties laulībā un citus laulības nosacījumus nosaka Lietuvas Republikas tiesību akti. Laulība ir jāreģistrē Lietuvas Republikas civilstāvokļa aktu reģistra iestādēs, ja vismaz viens no laulātajiem ir ar pastāvīgu dzīvesvietu Lietuvā vai laulības brīdī vismaz viens no laulātajiem ir Lietuvas Republikas pilsonis. Ārvalstnieku un bezvalstnieku, kuru pastāvīgā dzīvesvieta nav Lietuvas Republika, spēju stāties laulība un citus laulības nosacījumus var noteikt abu personu, kas vēlas stāties laulībā, pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību akti, ja vien laulību atzīst vismaz vienas personas, kura vēlas stāties laulībā, pastāvīgās dzīvesvietas valstī. Laulību, kurā laulātie likumīgi stājušies ārvalstīs, atzīst Lietuvas Republikā, izņemot gadījumus, kad abi laulātie, kuri pastāvīgi dzīvo Lietuvas Republikā, ir stājušies laulībā ārvalstīs nolūkā izvairīties no laulības atzīšanas par neesošu saskaņā ar Lietuvas Republikas tiesību aktiem (Civilkodeksa 1.25. pants). Laulības noslēgšanas procedūru nosaka tās valsts tiesību akti, kurā laulība noslēgta. Laulību arī atzīst par spēkā esošu, ja procedūra, saskaņā ar kuru tā noslēgta, laulības noslēgšanas brīdī atbilst vismaz viena laulātā pastāvīgās dzīvesvietas vai pilsonības valsts tiesību aktiem (Civilkodeksa 1.26. pants). Laulāto personīgās attiecības reglamentē viņu pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību akti. Ja laulāto pastāvīgās dzīvesvietas valstis ir atšķirīgas, viņu personīgās attiecības reglamentē viņu pēdējās kopīgās dzīvesvietas valsts tiesību akti. Ja laulātajiem nav bijusi kopīga pastāvīgā dzīvesvieta, piemēro tās valsts tiesību aktus, ar kuru laulātajiem ir visciešākā personīgā saistība. Ja nav iespējams noteikt, ar kuru valsti laulātajiem ir visciešākā personīgā saistība, piemēro tās valsts tiesību aktus, kurā noslēgta laulība (Civilkodeksa 1.27. pants).

3.5.2 Pāru kopdzīve bez laulības un partnerattiecības

Netiek regulēts.

3.5.3 Laulības šķiršana un laulāto atšķiršana

Saskaņā ar Civilkodeksa 1.29. pantu laulāto atšķiršanu un laulības šķiršanu reglamentē laulāto pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību akti. Ja laulātajiem nav kopīgas pastāvīgās dzīvesvietas, piemēro laulāto kopīgās pēdējās dzīvesvietas valsts tiesību aktus vai, ja tādas nav, — lietu izskatošās tiesas valsts tiesību aktus. Ja abu laulāto pilsonības valsts tiesību akti aizliedz laulības šķiršanu vai paredz īpašus laulības šķiršanas nosacījumus,

laulību var šķirt saskaņā ar Lietuvas Republikas tiesību aktiem, ja viens no laulātajiem ir arī Lietuvas Republikas pilsonis vai pastāvīgi dzīvo Lietuvas Republikā.

Piemēro arī Padomes 2010. gada 20. decembra Regulas (ES) Nr. 1259/2010, ar kuru īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz tiesību aktiem, kas piemērojami laulības šķiršanai un laulāto atšķiršanai ("Roma III"), noteikumus.

3.5.4 Uzturēšanas saistības

Tiesību aktus, kas piemērojami ģimenes uzturēšanas attiecībām (alimentiem) nosaka saskaņā ar Hāgas 1973. gada 2. oktobra konvenciju par uzturēšanas saistībām piemērojamajiem tiesību aktiem (Civilkodeksa 1.36. pants).

Piemēro arī Hāgas 2007. gada 23. novembra Protokolu par uzturēšanas saistībām piemērojamajiem tiesību aktiem.

3.6 Laulāto mantiskās attiecības

Saskaņā ar Civilkodeksa 1.28. pantu laulāto mantas tiesisko statusu nosaka laulāto pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību akti. Ja laulāto pastāvīgās dzīvesvietas ir atšķirīgās valstīs, piemēro abu laulāto pilsonības valsts tiesību aktus. Ja laulātie ir dažādu valstu pilsoņi un tiem nekad nav bijis kopīgas pastāvīgās dzīvesvietas, piemēro laulības noslēgšanas valsts tiesību aktus. Ar līgumiem reglamentēta laulāto īpašuma tiesisko statusu nosaka ar tās valsts tiesību aktiem, ko laulātie izvēlējušies, savstarpēji vienojoties. Šajā gadījumā laulātie var izvēlēties pašreizējās vai turpmākās pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību aktus vai laulības noslēgšanas valsts tiesību aktus, vai laulāto pilsonības valsts tiesību aktus. Laulāto vienošanos par piemērojamajiem tiesību aktiem uzskata par spēkā esošu, ja tā atbilst izvēlētajās valsts tiesību aktu prasībām vai vienošanās noslēgšanas valsts tiesību aktu prasībām. Uz piemērojamajiem tiesību aktiem, kas izvēlēti, laulātajiem vienojoties, var atsaukties pret trešām pusēm tikai tādā gadījumā, ja trešās puses zināja vai tām būtu bijis jāzina par šādu faktu. Piemērojamais tiesību aktus, kas izvēlēti, laulātajiem vienojoties, var izmantot, lai izšķirtu strīdu par lietu tiesībām attiecībā uz nekustamo īpašumu tikai tādā gadījumā, ja ir izpildītas nekustamā īpašuma atrašanās vietas valsts prasības saistībā ar attiecīgā īpašuma reģistrēšanu valsts reģistros un lietu tiesībām attiecībā uz nekustamo īpašumu. Laulāto noslēgtu vienošanos par īpašuma juridiskā statusa maiņu reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā šādu izmaiņu veikšanas brīdī atrodas laulāto pastāvīgā dzīvesvieta. Ja juridiskā statusa maiņas brīdī laulātie dzīvoja dažādās valstīs, piemēro laulāto pēdējās kopīgās dzīvesvietas valsts tiesību aktus vai, ja šādas pastāvīgās dzīvesvietas nav, — piemēro tiesību aktus, ar ko nosaka laulāto mantiskās attiecības.

3.7 Testamenti un mantojums

Testatora spēju sastādīt, grozīt vai atcelt testamentu nosaka testatora pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību akti. Ja personai nav pastāvīgas dzīvesvietas vai to nevar noteikt, spēju sastādīt testamentu nosaka testamenta sastādīšanas valsts tiesību akti (Civilkodeksa 1.60. pants). Testamenta formu, tā grozīšanu vai atcelšanu reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā šādi akti sagatavoti. Testamentu, tā grozīšanu vai atcelšanu arī uzskata par spēkā esošu, ja aktu sastādīšanas brīdī šie akti atbilst testatora pastāvīgās dzīvesvietas vai pilsonības valsts tiesību aktiem vai testatora pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību aktiem aktu sastādīšanas vai testatora nāves brīdī. Testamentu, kas attiecas uz nekustamo īpašumu, kā arī tā grozīšanu vai atcelšanu uzskata par spēkā esošu, ja tā forma atbilst tās valsts tiesību aktiem, kurā atrodas nekustamais īpašums (Civilkodeksa 1.61. pants). Saskaņā ar Civilkodeksa 1.62. pantu mantojumiem, kas nav saistīti ar nekustamā īpašuma mantošanu, piemēro tās valsts tiesību aktus, kurā nāves brīdī bija mirušā pastāvīgā dzīvesvieta. Mantošanas attiecības saistībā ar nekustamo īpašumu reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā atrodas nekustamais īpašums. Ja mantošanas kārtību nosaka pēc Lietuvas Republikas pilsoņa nāves, viņa/viņas mantinieki, kuri dzīvo Lietuvas Republikā un ir tiesīgi uz noteiktu mantojuma daļu, neatkarīgi no piemērojamajiem tiesību aktiem manto attiecīgo daļu saskaņā ar Lietuvas Republikas tiesību aktiem, izņemot attiecībā uz nekustamo īpašumu. Ja citu mantinieku nav, īpašums atrodas Lietuvā un saskaņā ar tiesību aktiem, kas piemērojami mantošanas attiecībām, īpašumu nevar pārvest uz ārvalstīm, attiecīgā Lietuvā esošā īpašuma īpašumtiesības nodod Lietuvas Republikai.

Piemēro arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Regulas (ES) Nr. 650/2012 par jurisdikciju, piemērojamajiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un publisku aktu akceptēšanu un izpildi mantošanas lietās un par Eiropas mantošanas apliecības izveidi noteikumus.

3.8 Nekustamais īpašums

Saskaņā ar Civilkodeksa 1.48. pantu īpašumtiesības un citas īpašuma tiesības uz kustamo un nekustamo īpašumu nosaka tās valsts tiesību akti, kurā īpašuma juridiskā statusa maiņas brīdī atradās attiecīgais īpašums. Īpašumu atzīst par nekustamo vai kustamo īpašumu saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā tas atrodas. Īpašumtiesību un citu īpašuma tiesību oficiālo reģistrēšanu reglamentē tās valsts tiesību akts, kurā īpašums atradās reģistrācijas brīdī. Attiecībā uz tiesību iegūšanu noilguma kārtībā īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu nosaka tās valsts tiesību akti, kurā atrodas attiecīgais īpašums.

3.9 Maksātnespēja

■ Lapa atjaunināta: 08/11/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.